

Българската народна банка (1931—1933 г.). Тъй като въ клиринговитъ спогодби се уговаряха най-важнитъ условия на плащане (цени, начинъ на плащането, размѣненъ курсъ на дветъ валути и др.), отъ тукъ започна и нееднаквото третиране на различнитъ държави въ платежно отношение. За българския износъ се очертаха две групи държави, както това вече видѣхме: държави, съ които плащането става по клирингъ и такива, съ които плащането става съ свободни девизи.

Ето какъ се разпредѣля износа между тия две групи държави:

	Износъ въ % отъ общия износъ			
	1927/29	1930/32	1933/35	1936/38
Клирингови страни				
(всички безъ Германия)	54.7	59.2	41.3	28.4
Германия	26.9	27.2	42.2	49.8
Страни съ свободни девизи:	4.8	6.9	10.9	20.2

Тази сравнителна таблица е крайно интересна и очертава ясни тенденции. На първо мѣсто трѣбва да отбележимъ извънредно силното съсредоточаване на българския износъ къмъ Германия отъ 1933 год. насамъ, което очевидно става за смѣтка на останалитъ клирингови държави. Отъ друга страна трѣбва да установимъ, че износътъ ни къмъ странитъ съ свободна валута се е увеличавалъ извънредно бързо. Причинитъ за това развитие трѣбва да се търсятъ до голѣма степенъ въ девизната политика на Българската народна банка. Съсредоточаването на износа къмъ Германия трѣбва да се дири главно въ две причини: първо, Германия, както видѣхме, е нашъ естественъ купувачъ, тъй като тя има нужда отъ нашитъ износни произведения на интензивното земеделско производство, а отъ друга — това съсредоточаване се дължи и на клиринговата спогодба съ България.

Засилениятъ износъ къмъ странитъ съ свободни девизи се дължи изключително на износната премия, която се плащаше за свободнитъ девизи.